

FAQ – często zadawane pytania i odpowiedzi w zakresie raportowania kwartalnego przez podmioty prowadzące działalność w zakresie walut wirtualnych

Słownik:

- Ustawa - ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
- IO – Instytucja Obowiązana, o której mowa w art. 2 Ustawy.
- VASP - virtual asset service provider. Instytucje obowiązane, określone w art. 2 ust. 1 pkt 12 Ustawy.
- Rejestr VASP – Rejestr działalności w zakresie walut wirtualnych, o którym mowa w art. 129m - 129z Ustawy. Szczegółowe informacje na temat rejestru znajdują się pod adresem: <https://www.slaskie.kas.gov.pl/izba-administracji-skarbowej-w-katowicach/zalatwianie-spraw/rejestr-dzialalnosci-w-zakresie-walut-wirtualnych>.
- Spółka Cywilna – Spółka, o której mowa w art. 860 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny.
- Transfer Kryptoaktywów – oznacza dowolną transakcję mającą na celu przeniesienie kryptoaktywów z jednego adresu rozproszonego rejestru, rachunku kryptoaktywów lub innego urządzenia umożliwiającego przechowywanie kryptoaktywów na inny adres, rachunek lub inne urządzenie, dokonywaną przez co najmniej jednego dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów działającego w imieniu inicjatora albo beneficjenta, niezależnie od tego, czy inicjator i beneficjent są tą samą osobą, oraz niezależnie od tego, czy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów obsługujący inicjatora jest tożsamy z dostawcą usług w zakresie kryptoaktywów obsługującym beneficjenta.
- System Informatyczny GIIF - system teleinformatyczny Generalnego Inspektora Informacji Finansowej dostępny pod adresem <https://www.giif.mofnet.gov.pl/#/glowna>.
- Formularz Identyfikujący IO – Formularz, o którym mowa w art. 77 Ustawy. Formularz należy wypełnić na stronie <https://www.giif.mofnet.gov.pl/#/glowna> aby móc złożyć m. in. statystykę kwartalną. Formularz zawiera dane identyfikujące daną instytucję, a składa się go poprzez podpis kwalifikowany Szafir.

Pytanie 1: Pytania w formularzu dotyczą liczby transakcji, liczby klientów czy łącznej wartości. Za jaki okres mam wskazywać liczby czy łączną wartość?

Odpowiedź: O ile w formularzu nie wskazano inaczej liczba czy łączna wartość odnosi się do liczby czy wartości w kwartale, który jest objęty raportowaniem. W przypadku pytań o aktywnych klientów nie raportujemy przyrostów klientów, a liczbę klientów według stanu na ostatni dzień kwartału.

Pytanie 2: Klient dokonał wymiany środków płatniczych na walutę wirtualną z wykorzystaniem usług IO. Środki płatnicze przekazał do IO z wykorzystaniem dostawcy usług płatniczych i oferowanej przez niego usługi płatności natychmiastowej. Transakcja płatności natychmiastowej została zlecona przez klienta IO w dniu 31 marca. W dniu 1 kwietnia została odnotowana w systemie IO. W dniu 2 kwietnia zrealizowano transfer kryptoaktywów na adres wskazany przez klienta. Jak zaraportować w ramach pytania „Płatności i Zasilenia” taką transakcję i czy uwzględnić ją w raporcie za pierwszy czy za drugi kwartał danego roku?

Odpowiedź: Transakcje uwzględniamy w raporcie za drugi kwartał bo transakcja zakończyła się w tym czasie (wtedy nastąpił transfer kryptoaktywów).

Pytanie 3: IO prowadzi działalność w zakresie walut wirtualnych w formie spółki cywilnej. Obaj wspólnicy: X oraz Y są wpisani do rejestru VASP. Każdy wspólnik spółki cywilnej jest zgłoszony poprzez formularz identyfikujący IO w systemie informatycznym GIIF ze względu na działalność w zakresie walut wirtualnych. Czy w takim przypadku każdy wspólnik powinien zaraportować dane w imieniu spółki cywilnej czy tylko jeden z nich?

Odpowiedź: Raport składa tylko jeden wspólnik spółki cywilnej w imieniu wszystkich wspólników spółki cywilnej. W zakładce „identyfikacja Instytucji Obowiązanej” należy zaznaczyć pole „Tak, jest wspólnikiem w spółce cywilnej”. Następnie poprzez znak + należy dodać NIP każdego ze wspólników Spółki.

WAŻNE: Dodawane NIP’y wspólników nie mogą się powtarzać. Nie mogą również być identyczne z NIP’em wspólnika, który raportuje za wszystkich wspólników spółki cywilnej.

Pytanie 4: W przypadku, gdy IO nie miała z klientem transakcji (klient wyłącznie nawiązał stosunki gospodarcze z IO bez przeprowadzania transakcji) albo miała transakcję poniżej 1000 euro (gdzie nie wystąpiły inne przesłanki do zastosowania śbf) to jak powinna odpowiedzieć na pytania o aktywnych klientów?

Odpowiedź: Takiego klienta należy policzyć jako „1”. Każdego klienta, dla którego instytucja obowiązana świadczyła usługi z zakresu walut wirtualnych uwzględniamy w statystyce, niezależnie od tego czy w związku z tą usługą został przekroczony jakikolwiek próg kwoty transakcji (usługą może być także założenie konta bez przeprowadzenia transakcji). Najprostszym podejściem do udzielenia odpowiedzi napytania dotyczące aktywnych klientów jest podzielenie wszystkich klientów IO według następującego klucza.

1. Klienci z którymi IO nawiązała stosunki gospodarcze:

- a) Klienci z którymi IO nawiązała stosunki gospodarcze wobec, których stosowane są śbf uproszczone
- b) Klienci z którymi IO nawiązała stosunki gospodarcze wobec, których stosowane są śbf
- c) Klienci z którymi IO nawiązała stosunki gospodarcze wobec, których stosowane są śbf wzmożone

2. Klienci dla których IO przeprowadziła transakcje powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML:

- a) Klienci dla których IO przeprowadziła transakcje powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML i wobec, których zastosowano śbf uproszczone
- b) Klienci dla których IO przeprowadziła transakcje powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML i wobec, których zastosowano śbf
- c) Klienci dla których IO przeprowadziła transakcje powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML i wobec, których zastosowano śbf wzmożone

3. Klienci, z którymi IO nie nawiązała stosunków gospodarczych, ani nie przeprowadziła transakcji powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML:

- a) Klienci, z którymi IO nie nawiązała stosunków gospodarczych, ani nie przeprowadziła transakcji powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML, ale wobec których ustawa lub regulacje wewnętrzne IO zobowiązują do stosowania śbf uproszczonych
- b) Klienci, z którymi IO nie nawiązała stosunków gospodarczych, ani nie przeprowadziła transakcji powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML, ale wobec których ustawa lub regulacje wewnętrzne IO zobowiązują do stosowania śbf
- c) Klienci, z którymi IO nie nawiązała stosunków gospodarczych, ani nie przeprowadziła transakcji powyżej progu wskazanego w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit c) ustawy AML, ale wobec których ustawa lub regulacje wewnętrzne IO zobowiązują do stosowania śbf wzmożonych

Po dokonaniu takiego podziału należy powyższych klientów uwzględnić w następujący sposób w pytaniach:

Liczba aktywnych klientów o ryzyku niskim suma klientów z pkt 1a, 2a, oraz 3a powyżej

Liczba aktywnych klientów o ryzyku średnim suma klientów z pkt 1b, 2b, oraz 3b powyżej

Liczba aktywnych klientów o ryzyku wysokim suma klientów z pkt 1c, 2c, oraz 3c powyżej.

Pytanie 5. Jak wypełnić statystykę w przypadku gdy:

Wariant 1: Klient X złożył jedną transakcję jedną metodą płatności np. BLIK

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Wariant 2: Klient X złożył trzy transakcje jedną metodą płatności np. BLIK

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „3”.

Wariant 3: Klient X złożył trzy transakcje dwiema różnymi metodami płatności np. 2x BLIK i raz Apple Pay

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „2”.

Należy zapisać i następnie ponownie „dodać wymianę” zaznaczając „sposób wymiany” Apple Pay. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Wariant 4: Klient X złożył trzy transakcje trzema różnymi metodami płatności np. BLIK, Apple Pay i Google Pay

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Należy zapisać i następnie ponownie „dodać wymianę” zaznaczając „sposób wymiany” Apple Pay. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Ponownie należy zapisać i następnie ponownie „dodać wymianę” zaznaczając „sposób wymiany” Google Pay. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Wariant 5: Klient X i klient Y złożyli po jednej transakcji. Obaj opłacili ją poprzez np. BLIK

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „2”. W „liczba transakcji” wpisujemy „2”.

Wariant 6: Klient X złożył dwie transakcje płacąc przez BLIK i Apple Pay, a klient Y również złożył dwie transakcje płacąc BLIK i Google Pay

Odpowiedź: Należy wejść w Grupę 3, następnie w „płatności i zasilenia”, następnie w „wymiana środków płatniczych na wirtualne”. Klikamy „dodaj wymianę”. W „sposób wymiany” wybieramy BLIK. W „liczba klientów” wpisujemy „2”. W „liczba transakcji” wpisujemy „2”.

Należy zapisać i następnie ponownie „dodać wymianę” zaznaczając „sposób wymiany” Apple Pay. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Ponownie należy zapisać i następnie ponownie „dodać wymianę” zaznaczając „sposób wymiany” Google Pay. W „liczba klientów” wpisujemy „1”. W „liczba transakcji” wpisujemy „1”.

Pytanie 6*: Jaki NIP należy wpisać przy wypełnianiu statystyki kwartalnej, w przypadku gdy NIP spółki macierzystej lub oddziału jest numerem zagranicznym tj. ma mniej niż 10 cyfr?

Odpowiedź: Przy wpisywaniu zagranicznego nr NIP należy dodać odpowiednią liczbę zer przed właściwym numerem tak, aby w sumie numer składał się z 10 cyfr.

Przykład: Zagraniczny nr NIP to 87654321. Podczas wypełniania formularza należy wpisać NIP 0087654321

*pytanie dotyczy wyłącznie IO, prowadzących działalność w charakterze „oddziału”.

Pytanie 7: Kurs z jakiego dnia należy przyjąć, odpowiadając na pytanie dotyczące wartości transakcji przeliczonej do Euro? Co jeśli transakcja została przeprowadzona w niedzielę (w dzień wolny), a w tym dniu nie występuje kurs oficjalny NBP?

Odpowiedź: Należy przyjąć kurs NBP, obowiązujący na dzień przeprowadzenia transakcji. W przypadku, gdy kurs NBP nie jest dostępny, należy zastosować kurs walut wirtualnych, jakim dysponuje dana IO na dzień przeprowadzania transakcji. Jeśli ostatnim kursem, jakim dysponuje IO jest kurs z piątku, w przypadku przeprowadzenia transakcji w niedzielę należy zastosować kurs piątkowy.

Przykład: IO przeprowadziła wyłącznie 6 transakcji wymiany środków płatniczych na waluty wirtualne wyłącznie metodą za gotówkę. Przeprowadziła dwie transakcje z klientem X w dniu 10 listopada 2023 r. o wartości 13000 PLN każda, jedną transakcję z klientem Y w dniu 8 listopada 2023 r. o wartości 1200 USD, z klientem Z trzy transakcje - jedną 15 grudnia 2023 r. na kwotę 2000 USD oraz dwie transakcje na kwotę 900 EUR każda w dniu 19 grudnia 2023 r. Jak odpowiedzieć na pytanie z subsekcji "Wymiana środków płatniczych na waluty wirtualne" w sekcji "Płatności i zasilenia" w zakładce GRUPA 3?

Wybieramy "Dodaj wymianę #1". Następnie klikamy "Edytuj". Następnie wybieramy z listy "Sposób wymiany*" pozycję "[PT18] Gotówka". W polu liczba klientów wpisujemy "3", w polu liczba transakcji wpisujemy "6", a aby wypełnić pole wartość transakcji przeliczona do EUR dokonujemy następujących obliczeń:

1. Ustalenie właściwych kursów

Kurs NBP PLN/EUR

- Z dnia 10 listopada 2023 r. - 4,4227
- Z dnia 8 listopada 2023 r. - 4,4584
- Z dnia 15 grudnia 2023 r.- 4,3103

Kurs NBP PLN/USD

- Z dnia 8 listopada 2023 r. - 4,1804
- Z dnia 15 grudnia 2023 r. - 3,9326

2. Przeliczenie wartości transakcji do EUR według kursów z dnia transakcji

Wartość jednej transakcji z 10 listopada 2023 r. w wysokości 13.000 PLN $13.000/4,4227 = 2\,939,38$ EUR

Wartość transakcji z 8 listopada 2023 r. w wysokości 1200 USD Przeliczenie do PLN

$1200 \times 4,1804 = 5\,016,48$ PLN

Przeliczenie do EUR

$5\,016,48 / 4,4584 = 1\,125,17$ EUR

Wartość transakcji z 15 grudnia 2023 r. w wysokości 2000 USD Przeliczenie do PLN $2000 \times 3,9326 = 7865,2$ PLN Przeliczenie do EUR $7865,2 / 4,3103 = 1\,824,74$ EUR

Transakcji po 900 EUR nie trzeba przeliczać

3. Zsumowanie wartości: $2\,939,38$ EUR+ $2\,939,38$ EUR+ $1\,125,17$ EUR+ $1\,824,74$ EUR+ 900 EUR+ 900 EUR= $10\,628,67$ EUR

4. Zaokrąglenie do pełnego EUR 10 629 EUR

W pozycji "Wartość transakcji przeliczona do EUR*" wpisujemy 10 629

Pytanie 8: Jak należy rozumieć sformułowanie, zawarte w pytaniach dot. grupy 3 tj. „usługi na rzecz podmiotów”?

Odpowiedź: Poprzez „usługi na rzecz podmiotów” należy rozumieć świadczenie usług pośrednictwa w wymianie pomiędzy walutami wirtualnymi lub walutami wirtualnymi a środkami płatniczymi na rzecz podmiotów trzecich.

Pytanie 9: Jak należy rozumieć sformułowanie, zawarte w pytaniach dot. grupy 3 tj. „Umowę o zapewnienie siedziby” ?

Odpowiedź: poprzez „umowę o zapewnienie siedziby” należy rozumieć umowę, o świadczenie na rzecz IO usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16) lit c) ustawy - zapewnienie siedziby, adresu prowadzenia działalności lub adresu korespondencyjnego oraz innych pokrewnych usług osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.